

12406,6 кв.км, що становить близько третини площі природно-заповідного фонду України[1].

- база даних про туристичні та рекреаційні ресурси України: існує багато сайтів, які накопичують інформацію, однак системного підходу до збору кількісних та якісних показників ще не має;

- рівень розвитку туристичної інфраструктури: за оцінками експертів на сьогодні при 5 бальній системі природна краса та унікальні краєвиди оцінено на 4,6 бали; урбаністична та архітектурна гармонія поселень – 3,0 бали; екологія та захист навколишнього середовища – 3,0 бали [3];

- ступінь впровадження інклюзивного туризму.

Таким чином, переформатування стратегічних цілей, розуміння унікальності туристичного продукту в післявоєнні часи по новому позиціонуватиме ці продукти на міжнародному та внутрішньому ринках, що сприятиме сталому розвитку та збільшенню сукупного потенціалу туристичної галузі та її інвестиційній привабливості.

Література

1. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів URL: <https://mepr.gov.ua/news/39062.html> (дата звернення 26.11.2024).

2. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року від 16 березня 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-%D1%80#Text> (дата звернення 26.11.2024).

3. Які країни для подорожей обирали українці в 2019 році. Державна прикордонна служба. URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/news/yaki-kraini-dlyapodorozhey-obirali-ukrainci-v-2019-roci/> (дата звернення 26.11.2024).

УДК 338.484:502.131.1

Демко В.С., к.е.н., доцент кафедри економіки і бізнесу
Таврійського державного агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя

РОЛЬ ТУРОПЕРАТОРІВ ТА ТУРИСТІВ У ВПРОВАДЖЕННІ ПРИНЦИПІВ ВІДПОВІДАЛЬНОГО ТУРИЗМУ

Сталий розвиток туризму є одним із ключових викликів сучасного світу, оскільки ця галузь має вагомий вплив на природні екосистеми, культурну спадщину та місцеві громади. Туроператори й турагенти як посередники між туристами та індустрією туризму відіграють вирішальну роль у впровадженні принципів відповідального туризму. Їхня діяльність здатна сприяти збереженню

природних ресурсів, підтримці місцевих громад і розвитку екологічної свідомості туристів. Однак значний потенціал цих суб'єктів стримується такими проблемами, як високі витрати на екологічні практики, недостатній рівень обізнаності туристів і конкуренція з традиційними туристичними продуктами. Тому дослідження механізмів впливу туроператорів і туристів на впровадження принципів відповідального туризму є надзвичайно актуальним у контексті сталого розвитку глобального туризму [1].

Рис. 1. – Роль туроператорів і турагентів у відповідальному туризмі
Джерело: [1].

Рис. 2. – Роль туриста у відповідальному туризмі

Туроператори та турагенти мають важливу роль у впровадженні принципів відповідального туризму, виступаючи посередниками між туристами та індустрією (рис.1.). Вони можуть організовувати тури, спрямовані на екологічну відповідальність, зокрема через включення екологічно чистих об'єктів, захист природних ресурсів та уникнення масового туризму в чутливих зонах. Соціальна відповідальність проявляється у підтримці місцевих громад, використанні послуг локальних гідів, розміщенні в місцевих гостьових будинках та підтримці місцевих виробників. Туроператори також виконують роль інформаторів, пояснюючи туристам важливість сталого розвитку і організовуючи тренінги щодо зменшення екологічного сліду [2].

Завдяки встановленню екологічних стандартів для партнерів і підтримці міжнародних сертифікацій сталого туризму (наприклад, GSTC), туроператори можуть створювати відповідальні туристичні продукти. Однак, вони стикаються з проблемами, такими як високі витрати на екологічні практики і низька обізнаність туристів, що вимагає співпраці з урядами і міжнародними організаціями.

Туристи також мають значний вплив на впровадження принципів відповідального туризму (рис.2.). Їхній вибір, зокрема екологічно чисті тури, мінімізація відходів і підтримка місцевих підприємств, сприяє сталому розвитку. Важливо також поважати культурні традиції і природоохоронні закони, брати участь у волонтерських програмах і обирати подорожі поза піковими сезонами для зменшення тиску на інфраструктуру. Відповідальний підхід туристів є ключовим для сталого розвитку і збереження культурної та природної спадщини [4].

Дослідження підкреслює вирішальну роль туроператорів, турагентів і туристів у впровадженні принципів відповідального туризму. Туроператори й агенції здатні формувати туристичні продукти, які сприяють екологічній, соціальній та економічній стійкості, шляхом інтеграції відповідальних практик, таких як підтримка місцевих громад, впровадження екологічних стандартів і освітніх ініціатив. З іншого боку, туристи, як кінцеві споживачі, відіграють ключову роль у мінімізації негативного впливу туризму, проявляючи свідому поведінку під час подорожей.

Незважаючи на значний потенціал для зменшення негативного впливу на довкілля, економіку та соціальне середовище, існують значні бар'єри у впровадженні відповідальних туристичних практик. До них належать високі витрати, низький рівень обізнаності туристів і конкуренція з дешевшими традиційними турами. Подолання цих викликів потребує активної співпраці між туристичними операторами, урядами, місцевими громадами та міжнародними ініціативами.

Таким чином, інтеграція відповідальних туристичних практик не лише сприяє сталому розвитку, але й відкриває нові можливості для туристичної індустрії, зокрема у збереженні природних і культурних ресурсів для майбутніх поколінь. Важливість цього підходу зростає в умовах глобальних екологічних викликів і необхідності сталого розвитку суспільства.

Література

1. Петров, В. О. Відповідальний туризм: основи сталого розвитку в туризмі. К.: Наукова думка, 2020. 220 с.
2. Семенова, Т. І. Сталий туризм: принципи, моделі, практики. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 174 с.
3. Система сертифікації екологічного туризму «Green Key». URL: <https://www.greenkey.global>. (Дата звернення: 11.11.2024)
4. Павліха Н. В., Цимбалюк І. О., Савчук А. Ю. Сталий розвиток туризму та рекреації: сучасні виклики й перспективи для України. 2022. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20754/1/tyruz_m_2022.pdf